

STENOGRAFSKE BELEŠKE
NARODNE SKUPŠTINE
KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

GODINA 3

BEOGRAD 1934 GODINE

KNJIGA 3

XLII REDOVNI SASTANAK

NARODNE SKUPŠTINE

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

DRŽAN 25 JUNA 1934 GODINE U BEOGRADU

PRETSEDAVAO:

Potpretsednik

Dr. AVDO HASANBEGOVIĆ

Sekretar

ANTE KOVAČ

Prisutni g. g. Ministri: Pretsednik Ministarskog saveta Nikola T. Uzunović, Ministar pravde Božidar Maksimović, Ministar socijalne politike i narodnog zdravlja Dr. Fran Novak.

POČETAK U 11,15 ČASOVA

SADRŽAJ:

Pre dnevnog reda: 1 — Čitanje i usvajanje zapisnika XLI redovnog sastanka;

2 — Saopštenje izveštaja o potvrđenim zakonima: o konvenciji koja se odnosi na iskorišćavanje pruga redovnog vazdušnog saobraćaja između Kraljevine Jugoslavije i Republike Grčke; o sporazumu za pristupanje pregovorima za reviziju ugovora o trgovini i plovidbi između Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Italije;

3 — Saopštenje da Pretsednik Ministarskog saveta, na osnovu § 63 Finansijskog zakona za 1934/35 godinu, dostavlja Skupštini na saglasnost Uredbu Ministarskog saveta o izmeni Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 godine sa izmenama i dopunama od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933 godine;

4 — Saopštenje odborskih izveštaja većine i manjine o predlogu zakona o državnom računovodstvu;

5 — Saopštenje o podnošenju interpelacija narodnih poslanika: Dr. Stjepana Bačića na Ministra unutrašnjih poslova o postupku sreskog načelnika u Srezu donjo-stubičkom; Dr. Stjepana Bačića na Ministra socijalne politike i narodnog zdravlja o položaju privatnih nameštenika u industrijskim preduzećima u Varaždinu; Svecislava Hodere na Ministra unutrašnjih poslova o progonu članova Jugoslovenske narodne stranke od strane sreskog načelnika u Zaječaru; Dr. Milana Metikoša na Pretsednika Ministarskog saveta o optužbama protiv patriotskih nacionalnih organizacija u zaključcima Kluba Jugoslovenske nacionalne stranke i Dr. Milana Metikoša na Ministra poljoprivrede o naknadi štete seljacima od strane ribarskih društava sreza Daruvar, Grubišno Polje i Garešnica.

6 — Saopštenje izveštaja Ministara o odgovorima na poslaničke interpelacije;

7 — Saopštenje zahteva Ministra pravde o izdavanju narodnih poslanika sudu;

8 — Otsustva narodnih poslanika;

9 — Molbe i žalbe;

10 — Razna akta.

Dnevni red: Pretres i usvajanje u načelu, pojednostima i konačno izveštaja odbora za proučavanje zakonskog predloga o izmenama i dopunama u Zakonu o uređenju redovnih sudova.

Govornici: Zamenik izveštioea Filip Cemović (tri puta), Ministar pravde Božidar Maksimović.

Potpretsednik dr. Avdo Hasanbegović: Otvaram XLII redovni sastanak Narodne skupštine. Izvolite čuti zapisnik prošlog sastanka.

Sekretar Ante Kovač pročita zapisnik XLI redovnog sastanka.

Potpretsednik dr. Avdo Hasanbegović: Ima li kakvih primedaba na pročitani zapisnik? (Nema). Primedaba nema, zapisnik je primljen. Izvolite čuti potvrđene zakone.

Sekretar Ante Kovač (saopštava): g. Ministar inostranih poslova dostavlja Skupštini za njenu arhivu po jedan potvrđen primerak: Zakona o konvenciji koja se odnosi na iskorišćavanje pruga redovnog vazdušnog saobraćaja između Kraljevine Jugoslavije i Republike Grčke i Zakona o sporazumu za pristupanje pregovorima za reviziju ugovora o trgovini i plovidbi između Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Italije.

Potpretsednik dr. Avdo Hasanbegović: Potvrđeni zakoni primaju se na znanje. Izvolite čuti uredbe Ministarskog saveta.

Sekretar Ante Kovač (saopštava): G. Pretsednik Ministarskog saveta, na osnovu § 63 Finansijskog

zakona za 1934/35 godinu, dostavlja Skupštini na saglasnost Uredbu Ministarskog saveta o izmeni zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 godine sa izmenama i dopunama od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933 godine. (Vidi prilog).

Potpredsednik dr. Avdo Hasanbegović: Za proučavanje ove Uredbe izabraće se naročiti odbor. Izvolite čuti odborske izveštaje.

Sekretar Ante Kovač (saopštava): Finansijski odbor podnosi Skupštini na rešenje svoj izveštaj o predlogu zakona o državnom računovodstvu. (Vidi prilog).

Potpredsednik dr. Avdo Hasanbegović: Ovaj će se izveštaj štampati, razdati g.g. narodnim poslanicima i staviti na dnevni red kad to Skupština odluči. Izvolite čuti interpelacije.

Sekretar Ante Kovač (saopštava): Dr. Stjepan Bačić, narodni poslanik, upućuje interpelaciju na g. Ministra unutrašnjih poslova o postupku sreskog načelnika u srezu Donjo-stubičkom. (Vidi prilog);

Dr. Stjepan Bačić, narodni poslanik, upućuje interpelaciju na g. Ministra socijalne politike i narodnog zdravlja o položaju privatnih nameštenika u industrijskim preduzećima u Varaždinu. (Vidi prilog);

Svetislav Hodera, narodni poslanik, upućuje interpelaciju na g. Ministra unutrašnjih poslova o progonu članova Jugoslovenske narodne stranke od strane sreskog načelnika u Zaječaru. (Vidi prilog);

Dr. Milan Metikoš, narodni poslanik, upućuje interpelaciju na g. Predsednika Ministarskog saveta o optužbama protiv patriotskih nacionalnih organizacija u zaključcima Kluba Jugoslovenske nacionalne stranke. (Vidi prilog);

G. dr. Milan Metikoš, narodni poslanik, upućuje interpelaciju na g. Ministra poljoprivrede o naknadi štete seljacima od strane ribarskih društava sreza Daruvar, Grubišno polje i Garešnica. (Vidi prilog).

Potpredsednik dr. Avdo Hasanbegović: Sve pročitane interpelacije dostaviće se nadležnim g.g. Ministrima. Izvolite čuti izveštaje g.g. ministara.

Sekretar Ante Kovač (saopštava): Gospodin Ministar građevina izveštava da će odgovoriti kad prikupi potrebne podatke na interpelacije narodnih poslanika: G. Stjepana Valjavca i drugova o izradi banovinskog puta između srezova Pregrada i Krapina, g. dr. Milana Metikoša o previsokim troškovima kod postupka za koncesioniranje seljačkih potočnih mlinova,

G. Ministar poljoprivrede izveštava da će na interpelaciju g. dr. Milana Metikoša o sprečavanju stvaranja seljačkih organizacija kao mlekarških udruženja za bolju prodaju mleka odgovoriti kad prikupi potrebne podatke,

G. Ministar unutrašnjih poslova izveštava da će odgovoriti kad prikupi potrebne podatke na interpelaciju narodnih poslanika: G. dr. Nikole Nikića o ubistvu Jojića Bogdana, učitelja iz Okučana, g. Miloša Dragovića o zabranjivanju političkih zborova Jugoslovenske narodne stranke; g. Miloša Dragovića o prezaoplenosti porodice Paštrović u Splitu.

Potpredsednik dr. Avdo Hasanbegović: Ovi se izveštaji primaju na znanje. Izvolite čuti zahteve za izdavanje sudu g. poslanika.

Sekretar Ante Kovač (saopštava): G. Ministar pravde traži ovlašćenje za produženje krivičnog postupka protivu narodnih poslanika g.g. Milutina Krstića za delo iz § 297 i 302 Kaznenog zakona; Branka Avramovića za delo iz § 302 Kaznenog zakona; Dr. Ante Kuntarića za delo iz § 297 i 301 Kaz. zakona;

Todora Hadži-Dimitrijevića za delo iz § 318 Kaz. zakona.

Potpredsednik dr. Avdo Hasanbegović: Zahtevi Gospodina Ministra pravde uputiće se Imunitetnom odboru. Izvolite čuti osustva g.g. poslanika.

Sekretar Ante Kovač (saopštava): G. Alojzije Pavlič, narodni poslanik, moli za 7 dana osustva zbog smrtnog slučaja u porodici; Anton Krejči, narodni poslanik, moli za 14 dana osustva zbog bolesti.

Potpredsednik dr. Avdo Hasanbegović: Odobrava li Narodna skupština tražena osustva? (Odobrava). Osustva su odobrena. Izvolite čuti molbe i žalbe.

Sekretar Ante Kovač (saopštava): sledeće molbe i žalbe: Janka Švajgera, Živana Zarića, Cvete M. Simonović, Đure Omčikusa, Vukoja Popovića, Vasilija Grujića, Vida Kremića, Josifa Bakote, Čedomira Stevića, Zorke Ećimović, Marije Birač, Ivana Blažine, Ljubomira M. Mitrovića, Jele Šarić, Ende Jagnjić, Ivana Varde, Ivanice Boreta, Svetozara Adamovića, Terezije Zagrajšek, Dušana Tomića.

Potpredsednik dr. Avdo Hasanbegović: Sve pročitane molbe i žalbe uputiće se Odboru za molbe i žalbe. Izvolite čuti razna akta.

Sekretar Ante Kovač (saopštava): sledeća razna akta: Radničke Komore — Zagreb, Jugoslovenskog učiteljskog udruženja — sekcija za Drinsku banovinu — Sarajevo, Zanatske komore — Split.

Potpredsednik dr. Avdo Hasanbegović: Saopštena razna akta primaju se na znanje.

Prelazimo, gospodo, na dnevni red. Prva je tačka dnevnog reda: Pretres izveštaja Odbora za proučavanje zakonskog predloga o izmenama i dopunama u Zakonu o uređenju redovnih sudova.

Izvestilac je po ovome zakonskom predlogu g. Gligorije Tadić. Kako g. Tadić nije prisutan, to će izveštaj Odbora pročitati g. Filip Cemović.

Zastupnik izvestioca Filip Cemović pročita izveštaj odbora koji glasi:

NARODNOJ SKUPŠTINI

Odbor za proučavanje zakonskog predloga o sudskom vanparničnom postupku, kome je odlukom Narodne skupštine donetom na XXXVI redovnom sastanku od 14 juna 1934 godine upućen na proučavanje predlog Zakona o izmenama i dopunama u Zakonu o uređenju redovnih sudova od 18 januara 1929 godine, na svojoj sednici održanoj 15 juna 1934 godine, proučio je upućeni mu zakonski predlog i našao je da se izmene koje predlaže Kraljevska vlada mogu primiti sa izmenom koju je Odbor učinio a koja se sastoji u sledećem: što se broj sudija u Apelacionom sudu u Zagrebu mesto „30“ povećava na „31“; a u Apelacionom sudu u Splitu sa „13“ povećava na „14“.

Odboru je čast predložiti Narodnoj skupštini da izvoli primiti ovaj zakonski predlog sa učinjenom izmenom.

Odbor je odredio za izvestioca g. dr. Gligorija Tadića.

15 juna 1934 god.

Predsednik odbora,

Beograd.

dr. Svet. M. Mihailović, s. r.

Sekretar,

Gajšek Karlo, s. r.

Članovi:

F. Cemović s. r., dr. Marko Kožul s. r., dr. Milan Sekulić s. r., Milivoje Đ. Perić s. r., Rad. Jevtić s. r., dr. Toša Rajić s. r., dr. Uroš Trbojević s. r. Boško Zeljković s. r., dr. Ljudevit Auer s. r.

Potpredsednik dr. Avdo Hasanbegović: Ima reč Ministar pravde g. Božidar Maksimović.

Ministar pravde Božidar Maksimović: Gospodo, mi smo u svome kratkom obrazloženju, kojim je proračun ovaj predlog izmena u Zakonu o uređenju redovnih sudova već istakli, sprovodeći iz Ministarstva pravde ovaj zakonski predlog, zašto se on čini. Mi smo imali do sada ovakvu situaciju. Fiksiran je broj apelacionih sudija u Apelacionom sudu u Beogradu i u Apelacionom sudu u Skoplju. U ostalim Apelacionim sudovima nije bilo određenog fiksnog broja, nego se taj broj povećavao i mogao povećavati proizvoljno prema sredstvima budžetskim. Kad god je imalo pokrivenosti i imalo mogućnosti, da se to budžetsko pokrivenost stvori, taj broj mogao je da bude povećavan. Na taj način događalo se, da su se povećanja nesrazmerno razvijala i da nisu išla uporedo i međusobno u skladu prema veličini teritorije toga Apelacionog suda, prema broju stanovnika na toj teritoriji, na njegovoj teritorijalnoj nadležnosti i prema broju poslova. Zbog toga se došlo do zaključka i do predloga, da se taj broj fiksira u svima apelacionim sudovima. Razume se, da takav način regulisanja toga posla ima i svojih mana. On ne ostavlja dovoljno elastičnosti da se prema priraštaju i povećanju poslova može lako i brzo izvršiti i priraštaj, povećanje apelacionih sudija, ali, s druge strane, kako sam malo čas kazao, ipak ima tu odliku, da se zakonom, jednom zakonskom odredbom, taj broj reguliše i da se on zakonskom odredbom i menja; te da se na taj način ne daje mogućnosti i prilike da se ti brojevi kreću često puta i na način koji nije oportun. Mi smo taj broj u ukupnom njegovom budžetskom iznosu, kakav je danas, drukčije izdvojili među apelacionim sudovima, tako, da, ipak, i ako je taj broj, u ukupnom svome iznosu, ispaao manji nego što ga budžet predviđa, drugim rečima, i ako on nema nikakvog novog finansijskog efekta, ipak je u unutrašnjoj razdeobi on tako podeljen, da će to biti po oceni stručnih referenata u Ministarstvu pravde korisnije i preporučljivije za današnje poslovanje.

U Odboru koji je proučavao ovaj zakonski predlog i koji načelno nije ovim razlozima ništa prigovorio, bilo je samo diskusije oko toga, da li razdeoba toga ukupnoga broja treba da ostane ovakva kakva je predložena ili da bude u tome nekih korektura. Kao što ste čuli maločas iz odborskog izveštaja, koji je izneo zastupnik odborskog izveštio, prilikom te diskusije u Odboru je predloženo da se u Splitu i Zagrebu taj broj poveća još sa po jednim sudijom. Bilo je tom prilikom razgovora u Odboru, a bilo je i van Odbora izvesnih želja i sugestija meni dostavljenih od ostale gospode iz Narodne skupštine, da bi taj broj trebao da bude za Split povećan još sa jednim sudijom i za Ljubljanu još sa dvojicom sudija. Ja sam u Odboru ostavio tu stvar da se ona još jedanput pregleda u Ministarstvu, da se pregledaju svi ti podatci, te smo za onaj mah prihvatili zajednički: da se za Split taj broj poveća još sa jednim sudijom, a za Ljubljanu da ostane kao što je u vladinom predlogu. Međutim u Splitu u istini veličina poslova bar za sada zahtevala bi, onako kako je to i predlagano u Odboru, da se taj broj poveća još sa jednim sudijom. Ja to u prvi mah nisam mogao da prihvatim zbog toga što ti poslovi, i njihov obim i broj, danas nisu u svome normalnom izražaju, koji će možda stalno takav biti, nego njihovo povećanje i njihov obim izuzetno proširio se je zbog agrarnih sporova. Kako je verovatno da će ti sporovi potrajati još izvesno vreme i da će u tom vremenskom razmaku dok oni budu svi likvidirani i skinuti

sa dnevnog reda, možda nastupiti priraštaj ostalih redovnih poslova, ja sam naknadno prihvatio predloge i sugestije, koji su u tome pogledu davani da se ovaj sud poveća još sa jednim sudijom, te da bude 15 sudija u Splitskoj apelaciji. I molio bih da odborski izveštio i Skupština prime ovu predloženu izmenu.

Što se tiče ljubljanske apelacije, tamo je takode bilo izvesnih razloga s obzirom na stanje poslova i na njihov tok, na njihovu brzinu savlađivanja i otpravljanja, da se taj broj sudija poveća možda sa jednim ili dvojicom sudija. Ali u tom pogledu — iako je to nastojanje bilo dosta jako i sa raznih strana — nije mogao to da bude jedini kriterijum, kojim se određuje taj broj i promena toga broja, nego je bilo i drugih stvari koje su na to uticale.

Ja ću otvoreno da priznam, kad bi taj broj poslova i njihov način otpravljanja i brzina savlađivanja danas bio jedini kriterijum, da bi taj broj trebao da bude povećan, ali za prvi mah nas je uzdržala da taj broj ne povećavamo i ne idemo u tome pogledu do kraja i jedna naročita okolnost pod kojom radi i danas a ne bi trebao u buduću da radi, ljubljanski apelacioni sud. Ta je okolnost u tome da ljubljanska apelacija, kao i ostali zagrebački viši sudovi, ne rade svoje poslove, ili sve svoje poslove, u sudskim kancelarijama, nego ih rade i kod kuće. Zbog toga, što nisu imali dovoljno prostora, što nisu imali dovoljno kancelarija i kabineta za smeštaj svih sudija tih viših sudova, tamo se uobičajila jedna praksa, u Zagrebu isto tako kako sam maločas rekao, da se može i da se mora raditi kod kuće. I ta praksa dovela je čak i do toga apsurduma, za koji možda niste nikad čuli ni pomislili da može da postoji — ja moram to otvoreno reći — da je sudijama isplaćivan iz državnog budžeta izvesan doplatka kao kompenzacija što oni rade zvanične poslove kod svoje kuće. (Isplaćivanje).

Da uzgred napomenem i ovo, vi ste čuli pre neki dan kad je bio pretresan predlog Zakona o razrešenju fideikomisa, sa koliko je žučnosti jedan naš poslanički drug protestovao, što se nije prihvatilo da prihvati od sudskih taksa, koji će se ubirati prilikom sprovođenja Zakona o razrešenju fideikomisa, idu Univerzitetskoj biblioteci u Ljubljani, ali g. kolega nije se setio, ako je već mislio da treba odrediti specijalnu namenu ovih prihoda, da se baš Apelacioni sud u istoj toj Ljubljani nalazi u mnogo nepovoljnijoj situaciji i da sudije toga suda moraju da rade službene poslove kod svojih kuća.

Ta okolnost, gospodo, kako sam maločas već kazao, pod kojima se rade službeni poslovi u tome Apelacionome sudu, uticala je takode i na određivanje ukupnog broja sudija i na visinu njegovog povećavanja prilikom ove zakonske izmene. Pretpostavljalo se naime, da ti poslovi i brzina njihovog otpravljanja neće biti takvi i neće imati u tome pravcu takav ishod i takav rezultat, ako se ovaj način rada i otpravljanja službenih poslova promeni, i zbog toga se smatralo da je mnogo pogodnije, da se ovakvim rasporedom ukupnog broja apelacionih sudova u celoj zemlji taj ukupni broj smanji, kad već to sama služba i veličina posla dopuštaju, a da se u visini toga smanjenja eventualno u idućem budžetu povećaju materijalni izdaci na apelacione sudove te da se dobiju druge bolje i pogodnije prostorije, u kojima će se na drugi način početi raditi i na drugi način savlađivati ceo posao. Ipak, pri svem tom našlo se, prema sadanjem stanju poslova, da bi taj broj mogao da bude povećan, naročito za prvo vreme on je vrlo veliki i obiman, mislim i uveren sam iz ovih razloga,

koje sam izneo, još sa jednim sudijom, i zbog toga ja bih molio takođe i kod ovoga suda, da odborski izvestilac i Narodna skupština izvole primiti da taj broj ukupno iznosi 17 sudija.

Ja bih molio Narodnu skupštinu da iz ovih iznetih razloga izvoli usvojiti ovaj zakonski predlog. (Pljeskanje).

Potpredsjednik dr. Avdo Hasanbegović: Izvolite čuti zastupnika izvestioca.

Zastupnik izvestioca Filip Cemović: Ja primam predlog g. Ministra.

Potpredsjednik dr. Avdo Hasanbegović: Niko se od gospode narodnih poslanika nije javio za reč u načelnom pretresu i prema tome ćemo odmah preći na glasanje u načelu.

Molim g. sekretara da izvoli izvršiti prozivku.

Sekretar Ante Kovač proziva poslanike da glasaju i oni su glasali ovako:

Glasali su „za“: Adić Ante, Aleksić Kosta, Antonijević Dušan, Auer Ljudevit dr., Baljić Salih, Bogdanović Iso, Borisavljević Strahinja, Bunović Milan, Veličković Miladin, Vidaković Vitomir, Vošnjak Bogumil dr., Gavrilović Branislav, Grba Milovan dr., Grbić Emilijan, Davidović Vitomir, Dimitrijević Mita, Dimitrijević Hadži-Todor, Dovezenski Jovan S., Došen Mirko dr., Drljača Branko, Đorđević Vladimir, Elegović Ivo dr., Živančević Mihailo, Živojinović Dušan M., Zeljković Boško, Ivandekić-Ivković Mirko dr., Ivarišević Petar, Isaković Milivoje Đ., Jevtić Životije, Jevtić Milutin Al., Jevtić Radovan, Jeličić Boža C., Jevanović Jova, Jovičić Dobrosav, Katić Miloš, Kešeljović Nikola dr., Knežević Lovro, Kovač Ante Lj., Koman Albin, Kostić Dragutin dr., Kraljević Dragan dr., Kramer Albert dr., Krstić Vladimir, Krstić Simo, Kujundžić Andrija K., Kurtović Vojko, Lazarević Milovan M., Lisavac Mladen dr., Lončar Stanko, Makar Dako, Maksimović Stjepan, Marjan Đuro, Marković Milenko dr., Marković Milorad P., Matica Pavao, Macčković Matija, Mijić Milan Đ., Miletić Vjekoslav dr., Milošević Gavro, Milošević Mladen P., Misirlić Jovan T., Mitrović Ljubomir M., Mozer Hans dr., Mulalić Mustafa A., Nikić Fedor dr., Ninković Tripko, Novaković Tode dr., Ostojić Đuro dr., Parabučki Đorđe, Pahernik Franjo, Perić Milivoje Đ., Perić Ninko dr., Petković Milan, Petrović Marko, Pešić Milutin, Popović Dimitrije On., Popović Dušan, Popović Milan V., Popović Svetislav dr., Prekeršek Ivan, Pustoslemšek Rasto, Pucelj Ivan J., Radivojević Lazar Lj., Radović Savo dr., Radonjić Milan, Radonjić Miljan, Rajić Toša dr., Savić Arandel P., Savić Sava V., Santo Gavro dr., Sekulić Milan dr., Selmanović Alija, Simić Milorad, Sokić Miloje M., Sokolović Nikola, Spahić Vlado, Stajković Nikola, Stanišić Vladimir dr., Stanojević Dragomir M., Stevanović Živojin Ar., Stepanov Milivoj, Stepanović Milan R., Stijić Milan dr., Stojadinović Miloslav dr., Stošić Stamenko, Tadić Gligorije dr., Tešić Maksim, Tonić Todor R., Trbić Vasilije, Trbojević Uroš dr., Trpković Stavra K., Čirić Đorđe, Čirić Stevan, Uzunović Nikola T., Urošević Mirko Il., Fidančević Toma dr., Hajdinjak Anton dr., Hanžek Lavoslav dr., Hasanbegović Avdo dr., (predsedava) Hribar Nikola, Cemović Filip, Čorbić Branko, Šarković Tihomir, Šelmić Dragić N., Siljegović Vladimir, Šnajdar Franjo.

Otsutni: Avramović Branko, Aksentijević Aleksandar, Alilović Saćir, Anđelinović Grgur Budislav dr., Antunović Josip, Arandelinović Jovan, Babamović Jordan, Banjac Ljubomir, Barać Branko dr., Batinić Jozo, Bačić Stjepan dr., Benko Josip, Be-

širović Dimitrije R., Božić Milan, Brkić Stjepan, Brušija Radoslav, Bugarski Dragutin, Budišin Stevan, Bukvić Aleksandar, Valjavec Stjepan, Varda Sever, Vasiljević Stevan dr., Veljković Veljko, Vidić Ješa dr., Vidović Bogdan dr., Vujić Dimitrije V., Vukićević Bogić dr., Gavrančić Oton dr., Gavrilović Oto, Gajšek Karlo, Glavički Božidar, Gospodinević Franjo, Grajić Pero, Grdić Vasilj, Grubanović Milan, Gruber Franjo dr., Danilović Živko, Demetrović Juraj, Dervišić Đulaga, Dobrović Milan S., Dobrovoljac Milan J., Dodić Aleksandar Taka, Dragović Miloš P., Drmelj Alojzij, Duboković Juraj, Đokić Rista, Đurić Mihailo, Živanović Milan, Živković Isidor, Živković Negosim dr., Zaharić Čedomir, Zemljić Jakob, Ivančević Dušan, Ilić Srđa Milan dr., Isaković Mito, Janković Velizar dr., Jevremović Dragoljub dr., Jevtić Mihailo R., Jelić Milutin, Jeremić Živojin, Jovan Andrija, Jovanović Aleksandar, Jovanović Đoka, Kadić Husein, Kajmaković Omer, Kalamatijević Mihailo R., Kačanski Stevan, Kline Anton, Knežević Stjepo dr., Kovačević Dragutin Karlo, Kožulj Marko dr., Kojić Dragutin dr., Kostić Milorad J. dr., Kraft Stevan dr., Krejči Anton, Krstanović Risto, Krstić Zarije, Krstić Milutin, Krstić Mihailo V., Kujundžić Bogoljub K., Kumanudi Kosta dr., Kuntarić Ante dr., Kunjašić Joahim, Kurtović Šukrija, Lazarević Todor dr., Lazarević Filip S. dr., Leušić Đuro dr., Lončarević Ivan dr., Lončar Ivan, Lukić Živan dr., Lulić Petar, Maksimović Božidar, Malančec Vlado dr., Marinković Vojislav dr., Marjanac Simo, Markić Franjo, Marković Velimir, Marković Nikola, Mastrović Ante F., Matić Đoka N., Masić Marko, Metikoš Milan dr., Miletić Vladislav, Milutinović Milinko R., Milutinović Milorad Đ., Mitrović Jovan R., Mihailović Ilija P., Mihailović Svetislav dr., Mohorić Ivan, Mravlje Milan, Nedeljković Uroš P., Nikić Nikola dr., Nikodijević Arandel D., Nikolić Branko dr., Nuiž Petar dr., Njamcul Ranko dr., Pavlić Alojzij, Paleček Ivan dr., Paranos Špiro F., Patrnojić Ljuba, Perić Matej dr., Perko Dragutin V., Petovar Lovro, Petrak Nikola, Petričić Živko dr., Pivko Ljudevit dr., Pištelić Slavko A. dr., Pogačnik Viktor, Popović Dobrivoje Ger. dr., Popović Jeftimije, Popović Kosta dr., Popović Milan dr., Praljak Nedeljko, Preka Nikola, Princip Jovo, Prša Šime dr., Radić Ivan, Rako Janko dr., Rape Stane dr., Rorbaher Julijan dr., Ružić Viktor dr., Savković Ilija, Santo Gavro dr., Saračević Radenko, Selić Joca M., Smiljanić Toma dr., Spasović Vukašin, Spindler Vjekoslav, Srškić Milan dr., Stažić Josip, Stanić Andra, Stanojević Milutin, Stevanović Milan, Tolić Ignjat M. dr., Tomić Jakob, Topalović Milan, Toromanović Hasan, Trifunović Ljubiša, Čuković Milan, Urek Ivan, Urukalo Sergije, Fizir Viktor, Fotirić Arsa, Hođera Svetislav V., Hristić Bora, Cenkić Juraj dr., Čerger Anton, Cipušević Metodije, Čohadžić Hazim, Šega Ferdo, Šećerov Slavko dr., Šiftar Stevan, Šumenković Ilija dr., Šurmin Đuro dr.

(Posle glasanja).

Potpredsjednik dr. Avdo Hasanbegović: Gospodo, izvolite čuti rezultat glasanja. Glasalo je svega 127 narodnih poslanika i svi su glasali „za“. Prema tome je ovaj zakonski predlog u načelu primljen jednoglasno. Prelazimo na pretres u pojedinostima. Ima pre toga reč zamenik izvestioca g. Filip Cemović.

Zastupnik izvestioca Filip Cemović: Gospodo narodni poslanici, prihvatajući izjavu gospodina Ministra pravde, datu sada ovde odnosno predloga zakonskog

za izmenu Zakona o izmenama i dopunama u Zakonu o uređenju redovnih sudova od 18. januara 1929. godine, ja u ime Odbora za proučavanje ovog zakonskog predloga izjavljujem da primam predložene izmene i molim Narodnu skupštinu da ovaj projekat zakonski sa predloženim izmenama od strane Gospodina Ministra usvoji.

Potpretsednik dr. Avdo Hasanbegović: Prelazimo na pretres u pojedinostima. Molim gospodina izveštioca da izvoli čitati član po član.

Zastupnik izveštioca Filip Cemović pročita član 1.

Potpretsednik dr. Avdo Hasanbegović: Prima li Narodna skupština ovaj član ovako kako je pročitan? (Prima). Objavljujem da je član 1 primljen. Izvolite čuti član 2.

Zastupnik izveštioca Filip Cemović pročita član 2.

Potpretsednik dr. Avdo Hasanbegović: Prima li Narodna skupština ovako pročitan čl. 2? (Prima). Objavljujem da je čl. 2 primljen. Time je zakonski predlog o izmenama i dopunama u Zakonu o uređenju redovnih sudova primljen i u pojedinostima. Prelazimo na konačno glasanje.

Molim g. sekretara da izvrši prozivku.

Sekretar Ante Kovač proziva poslanike da glasaju i oni su glasali ovako:

Glasali su „za“: Adić Ante, Aleksić Kosta, Antonijević Dušan, Auer Ljudevit dr., Baljić Salih, Bogdanović Iso, Borisavljević Strahinja, Bunović Milan, Veličković Miladin, Vidaković Vitomir, Vošnjak Bogumil dr., Gavrilović Branislav, Grba Milovan dr., Grbić Emilijan, Davidović Vitomir, Dimitrijević Mita, Dimitrijević Hadži-Todor, Dovezenski Jovan S., Došen Mirko dr., Drljača Branko, Đorđević Vladimir, Elegović Ivo dr., Živančević Mihailo, Živojinović Dušan M., Zeljković Boško, Ivandekić-Ivković Mirko dr., Ivanišević Petar, Isaković Milivoje Đ., Jevtić Životije, Jevtić Milutin Al., Jevtić Radovan, Jeličić Boža C., Jovanović Jova, Jovičić Dobrosav, Katić Miloš, Kešeljević Nikola dr., Knežević Lovro, Kovač Ante Lj., Koman Albin, Kostić Dragutin dr., Kraljević Dragan dr., Kramer Albert dr., Krstić Vladimir, Krstić Simo, Kujundžić Andrija K., Kurtović Vojko, Lazarević Milovan M., Lisavač Mladen dr., Lončar Stanko, Makar Dako, Maksimović Stjepan, Marjan Đuro, Marković Milenko dr., Marković Milorad P., Matica Pavao, Maceković Matija, Mijić Milan Đ., Miletić Vjekoslav dr., Milošević Gavro, Milošević Mladen P., Mitrović Ljubomir M., Mozer Hans dr., Mulalić Mustafa A., Nikić Fedor dr., Ninković Tripko, Novaković Tode dr., Ostojić Đuro dr., Parabučki Đorđe, Pahernik Franjo, Perić Milivoje Đ., Perić Ninko dr., Petković Milan, Petrović Marko, Pešić Milutin, Popović Dušan, Popović Milan V., Popović Svetislav dr., Prekoršek Ivan, Pustoslemšek Rasto, Pucelj Ivan J., Radivojević Lazar Lj., Radović Savo dr., Radović Miljan, Rajić Toša dr., Savić Arandel P., Savić Sava V., Santo Gavro dr., Sekulić Milan dr., Selmanović Alija, Simić Milorad, Sokić Miloje M., Sokolović Nikola, Spahić Vlado, Stajković Nikola, Stanišić Vladimir dr., Stanojević Dragomir M., Stevanović Živojin Ar., Stepanov Milivoj, Stepanović Milan R., Stijić Milan dr., Stojadinović Miloslav dr., Stošić Stamenko, Tadić Gligorije dr., Tešić Maksim, Tomić Todor R., Trbić Vasilije, Trbojević Uroš dr., Trpković Stavra K., Čirić Đorđe, Uzunović Nikola T., Urošević Mirko II., Fidančević Toma dr., Hajdinjak Anton dr., Hanžek Lavoslav dr., Hasanbegović Avdo dr., (pretsedava) Hribar Nikola, Cemović Filip, Čorbić Branko, Šarković Tihomir, Šelmić Dragić N., Šiljegović Vladimir, Šnajdar Franjo.

Otsutni: Avramović Branko, Aksentijević Aleksandar, Alilović Šaćir, Andelinović Grgur Budislav dr., Antunović Josip, Arandelović Jovan, Babamović Jordan, Banjac Ljubomir, Barać Branko dr., Batinčić Jozo, Bačić Stjepan dr., Benko Josip, Beširović Dimitrije R., Božić Milan, Brkić Stjepan, Brušija Radoslav, Bugarski Dragutin, Budišin Stevan, Bukvić Aleksandar, Valjavec Stjepan, Varda Sever, Vasiljević Stevan dr., Veljković Veljko, Vidić Ješa dr., Vidović Bogdan dr., Vujić Dimitrije V., Vukičević Bogić dr., Gavrančić Oton dr., Gavrilović Oto, Gajšek Karlo, Glavički Božidar, Gospodnetić Franjo, Grajić Pero, Grdić Vasilj, Grubanović Milan, Gruber Franjo dr., Danilović Živko, Demetrović Juraj, Dervišić Đulaga, Dobrović Milan S., Dobrovoljac Milan J., Dodić Aleksandar Taka, Dragović Miloš P., Drmelj Alojzij, Duboković Juraj, Đokić Rista, Đurić Mihailo, Živanović Milan, Živković Isidor, Živković Negosim dr., Zaharić Čedomir, Zemljić Jakob, Ivančević Dušan, Ilić Srđa Milan dr., Isaković Mito, Janković Velizar dr., Jevremović Dragoljub dr., Jevtić Mihailo R., Jelić Milutin, Jeremic Živojin, Jovan Andrija, Jovanović Aleksandar, Jovanović Đoka, Kadić Husein, Kajmaković Omer, Kalamatijević Mihailo R., Kačanski Stevan, Klinec Anton, Knežević Stjepo dr., Kovačević Dragutin Karlo, Kožul Marko dr., Kojić Dragutin dr., Kostić Milorad J. dr., Kraft Stevan dr., Krejči Anton, Krstanić Risto, Krstić Zarije, Krstić Milutin, Krstić Mihailo V., Kujundžić Bogoljub K., Kumanudi Kosta dr., Kuntarić Ante dr., Kunjašić Joahim, Kurtović Šukrija-Lazarević Todor dr., Lazarević Filip S. dr., Leušić Đuro dr., Lončarević Ivan dr., Lončar Ivan, Lukić Živan dr., Lulić Petar, Maksimović Božidar, Malančec Vlado dr., Marinković Vojislav dr., Marjanac Simo, Markić Franjo, Marković Velimir, Marković Nikola, Mastrović Ante F., Matić Đoka N., Mašić Marko, Metikoš Milan dr., Miletić Vladislav, Milutinović Milinko R., Milutinović Milorad Đ., Misirlić Jovan T., Mitrović Jovan R., Mihailović Ilija P., Mihailović Svetislav dr., Mohorić Ivan, Mravlje Milan, Nedeljković Uroš P., Nikić Nikola dr., Nikodijević Arandel D., Nikolić Branko dr., Nuić Petar dr., Njameul Ranko dr., Pavlič Alojzij, Paleček Ivan dr., Paranos Spiro F., Patrnogić Ljuba, Perić Matej dr., Perko Dragutin V., Petovar Lovro, Petrak Nikola, Petričić Živko dr., Pivko Ljudevit dr., Pištelić Slavko A. dr., Pogačnik Viktor, Popović Dimitrije On., Popović Dobrivoje Ger. dr., Popović Jeftimije, Popović Kosta dr., Popović Milan dr., Praljak Nedeljko, Preka Nikola, Princip Jovo, Prša Šime dr., Radić Ivan, Radonić Milan, Rako Janko dr., Rape Stane dr., Rorbaher Julijan dr., Ružić Viktor dr., Savković Ilija, Santo Gavro dr., Saračević Radenko, Selić Joca M., Smiljanić Toma dr., Spasović Vukašin, Spindler Vjekoslav, Srškić Milan dr., Stažić Josip, Stanić Andra, Stanojević Milutin, Stevanović Milan, Tolić Ignjat M. dr., Tomić Jakob, Topalović Milan, Toromanović Hasan, Trifunović Ljubiša, Čirić Stevan, Čuković Milan, Urek Ivan, Urukalo Sergije, Fizić Viktor, Fotirić Arsa, Hođera Svetislav V., Hristić Bora, Cenkić Juraj dr., Cerer Anton, Cipušević Metodije, Čohadžić Hazim, Šega Ferdo, Šećerov Slavko dr., Šiftar Stevan, Šumenković Ilija dr., Šurmin Đuro dr.

(Posle glasanja).

Potpretsednik dr. Avdo Hasanbegović: Izvolite čuti rezultat glasanja. Glasalo je u svemu 123 narodnih poslanika i svi su glasali „za“. Prema tome je ovaj za-

konski predlog o izmenama i dopunama u zakonu o uređenju redovnih sudova i konačno jednoglasno primljen i na osnovu člana 64 Ustava biće upućen Senatu na dalji nadležni rad. (Živo odobravanje i pljeskanje.)

Sa vašim pristankom, gospodo narodni poslanici, ja ću današnju sednicu zaključiti. Za iduću sednicu predlažem vam sledeći dnevni red:

1) Pretres izveštaja Odbora za proučavanje zakonskog predloga o međunarodnoj konvenciji o osnivanju međunarodnih ureda za hemiju sa pravilnikom za međunarodni ured za hemiju;

2) Pretres izveštaja Odbora za proučavanje zakonskog predloga o sporazumu između Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Rumunije koji se odnosi na tromeđu određenu protokolom odnosećim se na granice u Banatu;

3) Pretres izveštaja Odbora za proučavanje zakonskog predloga o ugovoru o prijateljstvu između Kraljevine Jugoslavije i Republike Turske;

4) Pretres izveštaja Odbora za proučavanje zakonskog predloga o sporazumu o regulisanju uzajamne reklamacije između Kraljevine Jugoslavije i Republike Turske;

5) Pretres izveštaja Odbora za proučavanje zakonskog predloga o Međunarodnoj konvenciji o unificiranom meničnom zakonu.

Prima li Narodna skupština ovaj dnevni red? (Prima).

Iduća sednica biće u sredu, 27 juna, u 10 časova pre podne, sa primljenim dnevnim redom. Današnja sednica je zaključena.

Sednica je zaključena u 18 časova.

Prilozi

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA
PRETSEDNIŠTVO MINISTARSKOG SAVETA
OPŠTE ODELENJE

Ad. Br. 1060
16 juna 1934 god.

Beograd.

Gospodinu

Dr. KOSTI KUMANUDIU

Pretsedniku Narodne skupštine

BEOGRAD.

Gospodine Pretsedniče,

U prilogu pod ./ čast mi je dostaviti Vam overeni prepis Uredbe o izmeni Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 god. sa izmenama i dopunama od 5 decembra 1931 i 24 juna 1933 god., koju je Uredbu, na predlog Ministra poljoprivrede i Ministra šuma i rudnika, propisao Ministarski savet na svojoj sednici od 5 maja t.g. i koja je obnarodovana u Službenim novinama od 7 maja t. g. s molbom da je izvolite podneti u smislu § 63 Finansiskog zakona za 1934-35 god. Narodnom predstavništvu na saglasnost.

Izvolite primiti, Gospodine Pretsedniče, i ovom prilikom uverenje o mom osobitom poštovanju.

Pretsednik Ministarskog saveta,
Nikola T. Uzunović s. r.

Na osnovu § 63 Finansiskog zakona za 1934-35 godinu Ministarski savet na predlog Ministra poljoprivrede i Ministra šuma i rudnika propisuje

UREDUBU

o izmeni Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 godine sa izmenama i dopunama od 5 decembra 1931 godine i 24 juna 1933 godine.

Član 1

Stav 9 § 24 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima od 19 juna 1931 godine sa izmenama i dopunama od 5 decembra 1931 godine i 24 juna 1933 menja se i glasi:

„U ostalim srezovima, navedenim u § 2 ovog Zakona, može Ministar poljoprivrede u sporazumu sa Ministrom šuma i rudnika na velikim posedima, osim onih iz stava 3 § 11, ekspropisati najviše 25% od onih šumskih zemljišta koja na pojedinom posedu ukupno premašuju 1000 katastarskih jutara, na korist:

a) skupine naseljenika gde se nova naselja dobrovoljaca i ostalih kolonista ne mogu na drugi način osigurati popašom i ogrevnim drvom, a šume se nalaze u upravnoj opštini, u kojoj je naselje ili u susednoj, bez obzira na granice banovine;

b) pojedinih obližnjih sela, kojima su te šume potrebne za njihov razvitak i napredak.“

Član 2

Agrarni subjekti navedeni u članu 1 imaju podneti nadležnoj Banskoj upravi molbe za eksproprijaciju šuma u roku od mesec dana od dana stupanja na snagu ove Uredbe. U molbama imaju obrazložiti potrebu za šumama koje traže.

Kasnije podnesene molbe neće se moći uzeti u postupak.

Član 3

Molbe iz člana 2 imaju se rešiti do kraja 1934 godine.

U ovom roku imaju se rešiti i sve do sada podnete molbe agrarnih subjekata iz dosadašnjeg stava 9 § 24 Zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikim posedima.

Po isteku toga roka ima se brisati zabrana.

Član 4

Ova Uredba stupa na snagu kad se obnaroduje u „Službenim novinama“.

5 maja 1934 god.
Beograd.

Pretsednik Min. saveta,
Nik. T. Uzunović s. r.

Ministar poljoprivrede,
Dr. Drag. S. Kojić s. r.

Ministar šuma i rudnika,
Dr. Ulanski s. r.

(Sleduju potpisi ostalih g.g. Ministara).

NARODNA SKUPŠTINA

Kraljevine Jugoslavije

Finansiski odbor

Br. 1354

25 juna 1934 g.

Beograd.

NARODNOJ SKUPŠTINI

Finansijski odnor Narodne skupštine na svojim sednicama od 15 do 25 juna ov. godine svestrano je proučio upućeni mu predlog zakona o državnom računovodstvu i u njemu učinio sledeće izmene i dopune:

U § 4 mesto reči „držati u saznanju“ stavlja se reč „izveštavati“.

U § 8 u trećem redu prvog stava brišu se reči „predviđaju državni“, kao i u drugom redu § 9.

U § 13 dodaje se nov peti stav koji glasi: „(5) Uredbe, pravilnici i ugovori doneti na osnovu ovlašćenja Finansijskog zakona ostaju, na snazi bez obzira na istek budžetske godine u kojoj je ovlašćenje dato.“

U § 18 u osmom redu petog stava briše se zapeta i mesto nje stavlja „i“.

U § 19 u drugom i devetom redu mesto reči „zadovoljenje“ staviti reč „podmirenje“.

U § 23 mesto reči „dobijaju“ stavlja se reč „stiču“.

U § 31 u osmom redu mesto reči „podležu“ stavlja se reč „podležu“.

U § 33 u petom redu između reči „ako ovakav“ umetnuti reč „bi“, a u šestom redu mesto reči „povlači“ stavlja se „povlačio“.

U § 37 u trećem redu mesto reči „sporazumu“ stavlja se reč „saglasnosti“.

U § 39 reč „deficit“ briše se, a reči „§13 stav 2 tač. 3“ stavlja se u zagradu.

U § 42 u prvom stavu brišu se reči „i banovi u krugu svoje nadležnosti“ a mesto njih stavlja se „(član 77 Ustava)“. Stav drugi istog paragrafa glasi: „(2) Naredbodavci su i banovi u krugu svoje zakonom utvrđene nadležnosti“. Stav 2 postaje stav 3 istog paragrafa.

U § 48 u drugom stavu mesto zapete stavlja se reč „i“. U drugoj rečenici drugog stava posle reči „plaćanja“ stavlja se „zapeta“.

U § 51 u drugom stavu mesto reči „rad“ stavlja se reči „da se neka radnja izvrši“. u četvrtom stavu istog paragrafa u prvom redu mesto reči „poslovoda“ stavlja se „poslovođe“ a u šestom stavu briše se reč „režiser“ i mesto reči „izdatu“ stavlja se „izdati“.

U § 52 u prvom stavu mesto reči: „Državnih privrednih preduzeća i ustanova“ stavlja se reči „iz stava 5 § 18“.

U § 53 u drugom stavu mesto reči „kod državnih privrednih preduzeća i ustanova“ staviti reči „iz stava 5 § 18“.

U § 55 mesto reči „kredit se ne smeju prekoračivati“ stavlja se reči „ni jedan se kredit ne sme prekoračiti“, a mesto reči „su namenjeni“ stavlja se „je namenjen“.

U § 59 poslednja rečenica briše se.

U § 60 u drugom redu mesto reči „čije vršenje je“ stavlja se reči „kojih je vršenje“.

U § 66 prvi stav briše se.

U § 68 u drugom stavu brišu se reči „odbijanjem (kompensacijom)“.

U § 69 mesto reči „nastalo“ stavlja se reči „dospela za plaćanje“.

U naslovu glave II mesto reči „računovodstvu“ stavlja se reč „računovodstvenoj“.

U § 71 u drugom redu prvog stava briše se reč „kretanju“ a mesto reči „stanja“ stavlja se reč „stanju“.

U § 77 u prvom redu mesto reči „trajnim“ stavlja se „stalnim“.

U § 82 u petom redu prvog stava mesto reči „potpisati“ stavlja se „popisati“.

U § 83 u tački 1 prvog stava mesto reči „blagajnica“ stavlja se „blagajnicama“.

U § 85 u drugom redu mesto reči „obračunati“ stavlja se „obračunavati“.

§ 86 menja se i glasi: „poslovanje sa depozitima reguliše Ministar finansija; on je ovlašćen da rukovanje sudskim i upravnim depozitima poveri jednoj od novčanih državnih ustanova.“

U § 87 dodaje se na kraju nova rečenica, koja glasi: „Od ovoga se izuzimaju nepokretnosti pod upravom Ministarstva saobraćaja o kojima se vode zasebno matične knjige.“

U § 88 u 11 redu prvog stava mesto reči „u računima“ stavlja se „u pregledu“. Na kraju paragrafa dodaje se kao nov stav (4) tekst šestog stava § 229 u kojem se samo brišu reči „88 stav 1“.

U § 90 u tač. 3 reči „§183 stav 2“ staviti u zagradu.

U § 91 u tač. 3 prvog stava iza reči „zbir“ umeću se reči „odnosno razlika“.

U § 92 u trećem redu mesto reči „suficit odnosno deficit“ stavlja se reči „višak odnosno manjak“ a u šestom redu briše se reč „(gubitak)“.

U § 96 u šestom redu mesto reči „privremeno“ staviti reč „pripremno“.

U § 98 mesto reči „zamenicima“ stavlja se reč „zamenicama“.

U § 100 u drugom stavu posle reči „lica“ staviti „:“ a mesto reči „kod pojedine blagajnice vršiti službu i samo“ stavlja se reči „blagajničku službu vršiti i sam“.

U § 111 u trećem stavu mesto reči „kao“ stavlja se reči „a po odobrenju Ministarskog saveta“.

U § 113 u drugom stavu drugom redu iza reči „dinara“ umeću se reči „a za poslove koji se ustupaju stranim ponuđačima ako je iznos veći od 500.000.— dinara“.

U § 114 u drugom redu prvog stava iza „113“ staviti zapetu i umetnuti „145 tač. 14“, u drugom stavu treći red iza „112“ staviti zapetu i umetnuti „145 tač. 14,“ u šestom stavu istog paragrafa posle reči „čije“ umetnuti reč „kako“ a u šestom redu istog stava mesto reči „kao“ staviti „tako“.

U § 115 u prvom stavu mesto reči „devet“ staviti „deset“ a mesto reči „ostala četiri člana“ stavlja se „ostalih pet članova“, posle reči „gradevina“ umeću se reč „poljoprivrede“, a u drugom stavu između reči „Odbora imenuje“ umetnuti reči „i njegovog zastupnika“.

U § 118 u trećem stavu posle reči „predračunskim cenama“ dodati reči „ako se one objavljuju“.

U § 119 u drugom stavu mesto reči „organa koji su nadležni“ stavlja se reči „ustanova koje su nadležne“.

U § 120 stav treći postaje druga rečenica stava drugog a stav četvrti postaje treći kao i peti četvrti.

U § 122 na kraju tač. 4 dodati reči „u zemlji“.

U § 127 na kraju druge tačke stava trećeg mesto tačke i zapete staviti reči „ako se ona objavljuje“.

U § 128 na kraju drugog stava dodati: „Ako se ne svrši do kraja radnog vremena nadležstva u kome se javno nadmetanje vrši, o rezultatu se sastavlja zapi-“

snik (§ 135) a rad se nastavlja početkom radnog vremena idućeg radnog dana“.

U § 137 u prvom redu briše se reč „istovremeno“, u drugom redu brišu se reči „pri tome i“, u četvrtom redu mesto reči „među“ stavlja se reč „između“, a u devetom redu mesto reči „nižu“ stavlja se reč „povoljniju“.

U § 139 u tač. 7 prvog stava mesto reči „isključena“ stavlja se reč „isključenih“ a u trećem stavu treći red mesto reči „ponuđača“ stavlja se reč „ponuđača“.

U § 140 u prvom stavu drugom redu posle reči „ponuđača“ staviti zapetu, na kraju trećeg stava istog paragrafa mesto „tač. 12“ stavlja se „tač. 13“.

U § 145 u tač. 10 mesto „Za“ staviti „za“, a na kraju ovog paragrafa dodaje se nova tačka 14 koja glasi: „(14) U slučaju, ako se na drugo javno nadmetanje (§ 140), odnosno na ponovno traženje ponuda (§ 157 stav 2) ne javi ni jedan ponuđač, za zaključenje neposredne pogodbe u ovom slučaju potrebna je saglasnost Ministra finansija“.

U § 146 u drugom stavu šesti red mesto reči „važe“ staviti „važi“, a u stavu četvrtom mesto „12“ staviti „13“.

U § 150 u drugom redu trećeg stava mesto „naredbodavaca“ stavlja se „naredbodavca“.

U § 156 u trećem redu drugog stava ispred reči „pored“ stavlja se zapeta kao i iza reči „nadležstva“, a na kraju istog stava mesto tačke stavlja se zapeta i dodaju reči „a na teritoriji Uprave grada Beograda u „Službenim novinama“.

U § 157 na kraju drugog stava mesto „tač. 12“ stavlja se „tač. 13“.

U § 159 na kraju drugog stava briše se tačka i dodaju reči „na štetu ponuđača“.

U § 161 u drugom stavu mesto reči „Odluka“ stavlja se „Odluku“.

U § 163 u trećem stavu četvrti red mesto „3“ stavlja se „5“, u šestom redu istog stava mesto „naredbodavac“ stavlja se „naredbodavca“, u osmom redu mesto „veštačke komisije“ stavlja se „komisije veštaka“, a na kraju poslednje rečenice trećeg stava mesto reči „koja je tražila veštačenje“ stavlja se reči „na štetu koje je komisija veštaka donela odluku“. U šestom stavu mesto „veštačke komisije“ stavlja se „komisije veštaka“ a na kraju ovog paragrafa dodaje se nov stav osmi koji glasi: „(8) Ako je ugovorom predviđen rok garantovanja, konačan prijem vrši se po isteku garantnog roka putem komisije za sastav i rad koje važe odredbe prethodnih stavova u pogledu komisije za prijem.“

U § 164 u drugom redu prvog stava mesto „veštačka komisija“ stavlja se „komisija veštaka“.

U § 169 u prvom redu prvog stava mesto „naplaćuje“ stavlja se „uzima“, a u trećem stavu drugi red mesto „kaucije“ stavlja se „jemstvom“.

U § 170 u prvom stavu prvi red mesto „kaucije“ stavlja se „jemstva“, a na kraju ovog stava stavlja se zapeta i dodaju reči: „a u slučaju paragrafa 163 stava 8 po isteku roka garantovanja i konačnom prijemu posla.“ U drugom stavu mesto reči „položena kaucija može se vratiti“ stavlja se reči „položeno jemstvo vraća se“.

U § 171 u prvom stavu mesto reči „građanski“ stavlja se „državni“.

U § 172 u drugom stavu reči „§ 44 stav 2“ stavlja se u zagradu.

U § 173 u desetom redu prvog stava mesto „nužnosti“ stavlja se „dužnosti“, a u 17. redu mesto reči

„naredbodavac“ stavlja se reči „Ministar finansija na predlog naredbodavca“. U drugom stavu mesto reči „naredbodavčeva“ stavlja se „Ministra finansija“. U trećem stavu mesto reči „odluku“ stavlja se „postupak“.

U § 176 u trećem stavu mesto „režiju“ stavlja se „režiji“.

U § 182 u petom redu prvog stava iza reči „objekte“ stavlja se zapeta i dodaju reči: „obnavljajući ih održavajući ih u stanju sposobnom za eksploataciju“, a mesto „a“ staviti „i“.

U § 184 u drugom stavu u 11. redu između reči „glavnica a“ stavlja se zapeta.

U § 185 mesto „§ 4“ stavlja se „§ 184“.

U § 187 u trećem stavu tač. 1 iza reči „uredaba“ stavlja se zapeta, a u tač. 2 mesto „izveštaja“ stavlja se „izveštaja“.

U § 188 u trećem stavu briše se reč „odgovorni“ a mesto reči „ministri“, stavlja se „ministar“.

U § 190 u stavu četvrtom iza reči „Uprave“ dodaju se reči „izuzetv direktora odnosno upravnika“ a mesto reči „su oslobođeni“ stavlja se „oslobođeni su“.

U § 193 u drugom stavu na kraju reči „§ 183 stav 2“ stavlja se u zagradu.

U § 195 u drugom stavu drugoj tački pod a) na kraju mesto tačke staviti tačku i zapetu, a pod d) mesto reči „otpisuje“ stavlja se reč „otpisuju“.

U § 199 drugoj tački drugog stava mesto „i“ u prvom redu stavlja se „za“.

U § 200 u pretposlednjem redu između reči „finansija a“ stavlja se zapeta.

U § 206 u trećem stavu mesto reči „naredbodavaca“ stavlja se „naredbodavca“.

U § 210 mesto reči „ili naknadno“ stavlja se reči „odnosno kad“.

U § 212 u prvom stavu mesto reči „ustupanje“ stavlja se reč „predaju“, u drugom stavu mesto reči „ustupanje“ stavlja se „poveravanje“, u trećem stavu treći red mesto reči „ustupiti“ stavlja se „predati“ a u šestom redu mesto reči „ustupanje“ stavlja se „predaja na upotrebu“.

U § 213 u prvom stavu treći red mesto reči „ustupiti“ stavlja se „predati“, a u drugom stavu mesto reči „ustupanje“ stavlja se „predaju“.

U § 222 u drugom stavu u četvrtom redu iza reči „ako umeću se „je“, reč „nije“ briše se, a mesto reči „kamatna stopa“ stavlja se reč „kamata“ a u petom redu istog stava posle reči „presudom“ umeću se reči „a nije utvrđena kamatna stopa“. U trećem stavu brišu se reči „zakonsko i ugovorno“ a reč „kazne“ počinje velikim početnim slovom.

U § 224 u prvoj tački drugog stava sve reči iza reči „dažbina“ brišu se a mesto njih stavlja se reči „po odnosnim specijalnim zakonima“, u drugoj tački drugog stava dodaje se u produženju tekst trećeg stava istog paragrafa s tim da se mesto reči „Pod uslovom iz prethodnog stava“ stavlja reči „u ovim slučajevima“. Stav četvrti postaje stav treći (3).

U § 226 mesto reči „budžetskih partija“ stavlja se reči „po budžetskim partijama“.

U § 227 na kraju prve tačke drugog stava mesto tačke staviti tačku i zapetu, a na kraju druge tačke mesto tačke i zapete staviti tačku. Tačka tri drugog stava postaje treći stav s tim, da se na početku ispred reči „da“ umeću reči „Ministar finansija je ovlašćen“, a mesto reči „sporenih“ stavlja se „spornih“. Stav treći postaje stav četvrti.

U § 229 u petom stavu mesto reči „Ministra“ staviti „Ministarstva“, a kako je stav šesti prenesen u § 88 to stav 7 postaje stav 6.

U § 237 mesto reči „prergledima“ stavlja se „pregledima“

U § 243 sve reči iza reči „sve“ brišu se a mesto njih stavlja se reči „ostala zakonska naređenja, odredbe i propisi, koji su u suprotnosti sa ovim zakonom“

§ 245 menja se i glasi: „Budžet za 1936-37 godinu ima se izraditi po naređenjima ovoga zakona“

Na kraju dodaje se nov paragraf 246 koji glasi, „Ovaj zakon stupa u život kad ga Kralj potpiše i kad se obnaroduje u „Službenim Novinama“, a obavezu snagu dobija 1 aprila 1936 godine

Finansijskom odboru čast je umoliti Narodnu skupštinu da izvoli usvojiti gornji izveštaj.

Sekretar,
Dobrosav Jovičić s. r.

Pretsednik,
Finansijskog odbora
Dr. Ninko Perić, s. r.

Članovi:

Oto Gavrilović, s. r., Anton Krejči, s. r., Bogoljub Kujundžić, s. r. Ilija Mihailović, s. r., Joca Selić, s. r., Boža Jeličić, s. r., Salih Baljić, s. r., Milan Dobrović, s. r., dr. Tode Novaković, s. r., Nikola Sokolović, s. r., Dušan Ivančević, s. r., Vlada Miletić, s. r., dr. Svetislav Popović, s. r., dr. Miloslav Stojadinović, s. r., dr. Milan Metikoš, s. r., (odvaja se), Miloš Dragović, s. r., (odvaja se).

ODVOJENO MIŠLJENJE

Dr. Milana Metikoša i Miloša Dragovića, narodnih poslanika Poslaničkog kluba Jugoslovenske narodne stranke kao članova Finansijskog odbora o predlogu zakona o državnom računovodstvu.

1) Naša narodna privreda mnogo trpi radi nepotpunih propisa u predlogu zakona o državnom računovodstvu, jer su otvorene mogućnosti za razne zloupotrebe napose kod sastava ugovora o nabavkama. U našoj zemlji ogromna većina industrijske proizvodnje u rukama je stranaca koji su dopremili u našu zemlju i svoje strance direktore i svoje činovnike i radnike, koji kod svih liferacija učestvuju u ime naše domaće radnosti a za korist svoju. Treba sačiniti statistiku svih liferacija za državu pa će se ustanoviti da su sve stranci bili liferanti sa preko 95% sviju nabavki za državu. Oni dobijaju i bonove, sa kojima prave spekulacije na štetu naše narodne valute, a prave takove bilanse svojih preduzeća da prikraćuju državu na stotine milijona dinara godišnje na društvenom porezu kao i na ostalim vrstama poreza i državnih prihoda. Zakon o državnom računovodstvu treba da vodi računa o olakšanju sudelovanja kod državnih nabavki, naše narodne domaće radnosti, izravno i bez posrednika stranaca preko raznih dioničarskih društava, koja su sve do sada radila na štetu naše narodne radnosti i domaće proizvodnje. Treba istovremeno sa izmenom zakona o Državnom računovodstvu da se obavi revizija svih preduzeća koja su nastala na temelju oprosta carina kod prenosa fabričkih postrojenja iz inostranstva u našoj zemlji, i da se obavi revizija sveukupnog do sada razrezanog poreza kod tih preduzeća pa da se pobrine finansijska i poreska administracija da ta preduzeća po svo-

joj snazi plate progresivni porez po dohotku i po imovini u našoj zemlji, te da sav novac koji je od tih preduzeća otpremljen u inostranstvo pod vidom plaćanja fingiranih kamata za fingirane dugove i verovnike, uzmu kao čistu dobit istih preduzeća u našoj zemlji i prema tome ih oporezuju. Kada ta preduzeća uplate poreze prema takvom razrezu tek onda treba im priznati pravo da se mogu nadmetati kod dobava i licitacija u našoj zemlji. Oni su nas na porezu prikratili svake godine za preko milijardu dinara a na liferacijama kod naše države zaradili su svake godine po nekoliko milijardi dinara, pa je potrebno da se uvede jednakost i ravnopravnost u narodu, da i ovi stranci koji su se ušunjali u našu zemlju da isisavaju naš narod i našu državu, plate potrebni porez našoj zemlji, a tek kada to izvrše da im se dozvoli sudelovanje kod licitacija.

2) Finansijska administracija treba da se uprosti. Mnogo se gubi vremena i mnogo se troši radnih sila i raznog materijala kod rešavanja stvari koje su moguće da se svrše brže i jednostavnije. Poreske uprave i finansijske direkcije mogle bi izravno svršavati mnoge poslove bez posredovanja mesne kontrole, koja komplicira i otežava poslovanje administracije, a to uzrokuje sve privredne krugove kao i državne ustanove kao privredna preduzeća.

3) Da može zakon o Državnom računovodstvu da štiti državne interese mora da se ponajprije donese strog zakon proti korupciji, koji će imati stroge kazne, a svakako i kaznu smrti za svakog krivca koji šteti narodne interese, pa taj zakon treba da se donese pre svega, jer je inače nemoguće kod ovih svakodnevnih slučajeva utvrdene korupcije, zaštititi državne interese. Taj zakon proti korupciji treba da se odnosi ne samo na činovnike državne administracije nego i na ministre, senatore, narodne poslanike, industrijalce, veletrgovce, i sve one koji mogu da intervencijama stvaraju korupciju. Radi toga potrebno je da se hitno donese zakon proti korupciji, da se uzmognu zaštititi državni interesi.

Da se zaštiti domaća radnost: zanatlije, trgovci i seljačka proizvodnja, od posrednika stranaca, kao i domaća prava naša industrija od izigravanja stranaca industrijalaca u našoj zemlji, potrebno je da se što pre donese zakon proti kartelima, jer su i kartele industrijske i kartele trgovine u našoj zemlji, stvorili ovamo importirani stranci, sa svojim nameštenicima i radnicima, da mogu eksploatirati i našu narodnu radnu snagu u svoju korist i naše narodne redove potrošača u svoju korist i da mogu izigravati naše zakone i prikraćivati državu na prihodima društvenog poreza, poreza na poslovni promet, kod svih samoupravnih prireza, te kod trošarina i taksa, jer sastavljaju neispravne bilanse i u njima unose fingirane verovnike u inostranstvo, na čiju adresu šalju pod vidom plaćanja kamate anuiteta, svu čistu zaradu u ovoj zemlji, eksploatišući sve u našoj zemlji a nedajući nam niti rada našim činovnicima i radnicima i nedajući poreze i ostale prihode našoj zemlji, a oni su u ogromnoj većini oni, koji obavljaju sve nabavke i sve liferacije u našoj zemlji, ne samo za državu i samoupravna tela nego su dobili monopol za eksploataciju sviju potrošača naše domovine Jugoslavije. Oni dobivaju bonove i blagajničke zapise, koji glase na ime, oni te bonove prezentiraju državnim novčanim ustanovama, i daleko prije dospelosti isplate, oni iskorišćuju na sve načine i pod svakim vidom našu zemlju, jer imaju te mogućnosti i po novom predlogu zakona o državnom računovodstvu. Zakon o državnom računovodstvu mora da olakša učešće seljačkim zadrugama, pa zanatlijskim zadrugama, pa zadrugama malih

trgovaca naših sinova i braće naše koji su rođeni u ovoj zemlji i koji ju hrane i imaju da brane, a to sadanji predlog zakona ne predviđa.

4) Kada se predviđa za osiguranje blagajničke službe pored tekućih prihoda, da mogu služiti kao pomoćna blagajnička sretstva-blagajnički bonovi i privremene pozajmice, i pošto blagajnički bonovi mogu da imaju rok od pet godina, te pošto se mogu da izdaju u okruglim sumama na ime donosioca, potrebno je da se predvidi veća emisija blagajničkih zapisa u korist otvaranja javnih radova, koji se ne bi izvodili preko preduzimača stranaca, nego koji bi se izvodili pomoću domaće besposlene radne i stručne snage, a ti bonovi da glase na donosioca i da dobiju po zakonu, kao sretstvo plaćanja prisilnu moć, ne samo u privatnom saobraćaju nego i za plaćanje državnih i samoupravnih dažbina. Narod traži rada i zarade, pa se mora i narodu omogućiti i olakšati da preko javnih radova dođe do zarade da se sačuva od propasti. I sve dobave i liferacije za naša poslanstva u inostranstvu treba da se osigu-

ra našoj domaćoj radinosti, a iz inostranstva treba ograničiti sve nabavke i liferacije, u koliko to nisu utemeljene na ugovorima, u korist naše seljačke i ostale narodne proizvodnje, na načelu kompenzacija.

Iz navedenih razloga kao i iz razloga što zakon o Drž. računovodstvu ne predviđa istovremenu izmenu zakona o glavnoj i mesnoj kontroli i pošto nemamo još zakona protiv korupcije i protiv kartelima i jer se ne preduzimaju mere za zaštitu državnih interesa od stranaca u našoj zemlji koji su neispravnim bilansima oštetili za milijardu našu državu na prihodima od poreza, to izjavljujemo da ćemo i u načelu i u pojedinostima glasati protiv predloženom zakonu o Državnom računovodstvu. Izveštilac: dr. Milan Metikoš ili Miloš Dragović.

Beograd, 25 juna 1934 g.

Dr. Milan Metikoš, s. r.
Miloš P. Dragović, s. r.
narodni poslanici

INTERPELACIJA

Dr. Stjepana Bačića, narodnog poslanika, na Ministra unutrašnjih poslova o postupku sreskog načelnika i žandarmerije u Srezu donjo-stubičkom

Gospodine Ministre,

Poznato vam je iz skupštinske debate povodom mojih interpelacija te budžetske debate Ministarstva socijalne politike, teško stanje industrijskog radništva tekstilnih fabrika u celoj državi, posebice u tekstilnim fabrikama u Srezu donjo-stubičkom u Oroslavlju.

Iznešene su tada upravo nemoguće higijenske i sigurnosne prilike u pogledu pogibelji po zdravlje i život, prilike kršenja Zakona o zaštiti radnika a konačno i strahovito niske nadnice radnika, koje se spuštaju često kod pojedinih kategorija radnika do pet dinara na dan.

Razumljivo je stoga da je radništvo kod tih tvornica i to „Zagorske tvornice vunelih tkanina“, „Ivančice“, te „Preslica d.d.“ zahtevalo od uprave tih tvornica već od prošle godine povišenje nadnica bilo po danu bilo po satu — pa su im uprave tih tvornica to povišenje stavljale i u izgled.

Kako međutim ta obećanja sa strane uprava tih tvornica nisu bila izvršena, stupilo je spontano radništvo dveju od tih tvornica, i to „Zagorske“ i „Ivančice“ 25 maja t.g. u štrajk.

Makar je taj štrajk proveden u potpunome miru i redu bez ikakvog izgreda ili oštećivanja tvorničkih objekata, umešao se u rešavanje tih poslovnih odnošaja u interesu i po uputu vlasnika tih tvornica sreski načelnik g. Turkalj Đuro. On je bez stvarne potrebe za javni mir i poredak dapače protiv toga dao nalog žandarmerijskoj stanici u Oroslavlju, u Stubici, te čak posredništvom sreskog načelnika u Krapini žandarmerijskoj stanici u Zaboku, da brahijalnom silom radništvo u fabrici zadrže na prisilnom poslu, i da ih dakle bez daljega konfiniraju u fabrikama i u fabričkim prostorijama.

Pošto se većina radništva bila razila kućama, izdan je po tom sreskom načelstvu nalog da se po žandarmeriji svi tobožnji radnički vođe i predmjevani organizatori štrajka uhapsu i dovedu u opštinski zatvor.

Množina radništva, znajući što ih čeka, razbeglo je se od kuće po šumama i sakrilo se je, ali je žandar-

merija ipak uhapsila kao tobožnje vođe radnika: Vidočića Petra, Bengera Milana, Pavlina Milana, Gredičaka Stjepana, svi iz Oroslavlja, te još šestoricu radnika, te ih zatvorila u podrum opštinske zgrade.

Kroz tri dana vršila je žandarmerija ispitivanje tih radnika u pravcu, da imaju priznati organizaciju štrajka, a kad to oni nisu mogli priznati, bili su tučeni po tabanima i trbuhu, kundačeni, čuškani i mrcvareni, zatim opet natrag vraćeni u mokri i smradni podrum gde su kroz tri dana morali ležati. Kad je u mojoj odsutnosti pokušana intervencija kod sreskog načelnika, da se obustavi zlostava ljudi i da se dade izvršiti lečnički pregled onih izmrcvarenih, odbio je to sreski načelnik sa rečima pod navodom: „da će dobiti još“.

Razumljivo je nakon ovih događaja, da u celom okolišnom narodu kao i radništvu vlada strahovito ogorčenje nad takovim varvarskim postupcima koji taj miran i pitomi narod teraju, da o državnoj administraciji dobiva najgore pojmove.

Molim Vas s toga, Gospodine Ministre, da naredite hitnu istragu te mi u narednoj sednici Skupštine izvolite dati objašnjenje:

1) Da li su vam poznati događaji povodom štrajka radništva u Oroslavskim tekstilnim tvornicama koncem maja t.g., kojom zgodom su nevini radnici bili po žandarmeriji i u sporazumu sa sreskim načelnikom hapšeni, držani po tri dana u podrumu općinske zgrade kundačeni i zlostavljani;

2) Po kojim propisima uplela se je upravna vlast i žandarmerija na strani poslodavca u rešavanje poslovnih odnošaja bez da je bio narušen javni red i poredak?

3) Koje mere mislite poduzeti da se privedu kazni područni vam organi radi opisanih čina?

Izvolite, Gospodine Ministre, i ovom prilikom primiti izraž moga poštovanja.

Beograd, 22 juna 1934 g.

Dr. Stjepan Bačić, s. r.
narodni poslanik

INTERPELACIJA

Dr. Stjepana Bačića, narodnog poslanika, na Ministra socijalne politike i narodnog zdravlja o položaju privatnih nameštenika u industrijskim poduzećima u Varaždinu.

Gospodine Ministre,

U prošloj budžetskoj debati budžeta Ministarstva socijalne politike i narodnog zdravlja imao sam čast upozoriti nadležne faktore među ostalima i na teško stanje radništva u tekstilnim fabrikama „Tivar“, „Vuna“ it.d. u Varaždinu.

Koliko sam obavešten, nije se to stanje do danas popravilo. Međutim uprave tvornica „Tivar“, „Svilana“ i „Vuna-tekstil“ d.d. u Varaždinu ne samo da na nesocijalan način tretiraju svoje radništvo, već istu metodu upotrebljavaju i naprama svojim ostalim nameštenicima koji su mesečno plaćani.

Ti nameštenici već godinama a na osnovu zakonskih propisa zahtevaju od uprava tih tvornica, da se taj njihov odnos uredi bilo kolektivnim bilo pojedinačnim pismenim ugovorima, kako bi bar donekle bili zaštićeni ugovorenim odnosom i kako bi stekli neku sigurnost i stabilnost u nameštenju.

I ako su uprave tih fabrika svojim nameštenicima obećavale poslovni odnošaj urediti ugovorno, pa iako su i nadzorne vlasti insistirale na tome; uprave tih

fabrika pod raznim su izlikama izbegavale poslovne odnošaje urediti ugovorno i na taj način bile su u mogućnosti, da istupaju naprama svojim nameštenicima samovoljno i bez ikakvih obzira i obveza, da ih po volji otpuštaju, skidaju plate, te mijenjaju radne uslove.

Skrajnje je vreme, da slavni naslov upotrebi represalije te da provede zaštitu nameštenika u okviru zakona.

Molim Vas stoga, Gospodine Ministre:

1) Da po svojim organima proverite ove navode te stanje nameštenika u gore navedenim fabrikama;

2) da me izvolite o učinjenom izvestiti usmeno u Narodnoj skupštini;

3) da primenite zakonske mere, kako bi uprave gorenavedenih fabrika odnošaje nameštenika uredile ugovorno.

Izvolite primiti izraz moga osobitog poštovanja.

Beograd, 22 juna 1934 g

Dr. Stjepan Bačić, s. r.
narodni poslanik

INTERPELACIJA

Svetislava Hodera, narodnog poslanika, na Ministra unutrašnjih poslova zbog progona članova Jugoslovenske narodne stranke od strane sreskog načelnika u Zaječaru.

Gospodine Ministre,

U nizu mnogobrojnih pismenih i usmenih pretpostavki kao i interpelacija koje smo ja i moji drugovi uputili na Vas, Gospodine Ministre, protivu mešanja podružnih Vam policijskih organa u partijske stvari i protivu proganjanja naših članova dolazi i ova interpelacija.

G Stanimir Marković, sreski načelnik u Zaječaru, progona naše prijatelje, smenjuje ih kao opštinske službenike i vrši stalno pritisak na njih da bi ih zastrašio i da bi ih naterao silom vlasti da napuste naše redove i da pridru nacionalnoj stranci.

Član naše stranke Đorđe Barbulović, opštinski pisar iz Hanova, telefonski je smenjen sa dužnosti opštinskog pisara od strane sreskog načelnika čim je ovaj doznao da Đorđe Barbulović viši organizaciju naše stranke u svojoj opštini

Isto tako sreski načelnik Marković pozvao je pre desetak dana 25 naših ljudi iz Velikog Izvora radi saslušanja. Sekretar načelstva g Kamparelić saslušavao ih je da li im je predsednik opštine u Velikom Izvoru, Đorđe Antić, preporučivao da posete naš zbor u Zaječaru, koji su nedavno naši drugovi tamo održali.

Ovakve i slične pretnje ponavljaju se stalno i narod se s pravom pita da li je naš rad kao stranke dozvoljen ili nije, i da li je nama data dozvola samo pro forma, a naređuje se organima Ministarstva unutrašnjih dela, da nam na svakom koraku sprečavaju rad i da progone naše ljude.

Stoga Vas molim, Gospodine Ministre, da mi u Narodnoj skupštini odgovorite na sledeća pitanja:

1) Da li ste voljni da uzmete na odgovor sreskog načelnika u Zaječaru g Stanimira Markovića, kao i sekretara g Kamparelića zbog njihovog gaženja jasnih propisa § 118 Zakona o unutrašnjoj upravi?

2) Da li ste voljni da prema tom sreskom načelniku kao i sekretaru primenite najstrožije taj paragraf 118 Zakona o unutrašnjoj upravi?

3) Da li ste voljni da jednom izdate nalog svima podružnim Vam organima da mi kao priznata stranka imamo pravo na slobodno širenje našeg programa, upisivanje članova i držanje zborova i konferencija?

Izvolite, Gospodine Ministre, primiti uverenje moga osobitog poštovanja

Beograd, 22 juna 1934 g.

Svetislav Hodera, s. r.
narodni poslanik

INTERPELACIJA

Dr. Milana Metikoša, narodnog poslanika, na Predsednika Ministarskog saveta o optužbama protiv patriotskih nacionalnih organizacija u zaključcima Kluba senatora i narodnih poslanika Jugoslovenske nacionalne stranke.

Gospodine Predsedniče,

U zaključcima Kluba senatora i poslanika Jugoslovenske nacionalne stranke od 22 juna 1934 godine, objavljenim u svim dnevnim listovima naše zemlje,

u tač 2 alineja 2 stoji: „Obzirom na neke političke akcije koje se danas vode u zemlji zaklonjene iza patriotskih ili nepolitičkih ili vanpartijskih naziva Klub konstatuje, da te akcije nisu ostale u okviru zakonskih propisa i da su često prekoračavale sve dužne obzire,

unoseći metodama svoje borbe u narodne mase nepoverenje u pozitivni javni rad i rušeći demagoškim krilaticama tako potrebnu narodnu solidarnost i društvenu harmoniju.

Pošto u našoj zemlji imademo tolike nacionalne uvažene organizacije, ne samo Savez Sokola, Narodnu odbranu, Jadransku stražu i mnogobrojna ostala narodna udruženja, to je potrebno da se ova optužba odredi i individualizira na koja se nacionalna udruženja odnosi, na koje i kakove njihove akcije, jer ova općenita optužba zahvata nacionalne organizacije uopće da vode neke političke akcije u zemlji, koje nisu ostale u okviru zakonskih propisa, pa da su često prekoračivale sve dužne obzire, unoseći metodama svoje borbe u narodne mase nepoverenje u pozitivni javni rad i rušeći demagoškim krilaticama danas tako poželjnu narodnu solidarnost i društvenu harmoniju, — to je potrebno da se javnost izvesti koje su to tako opasne nacionalne organizacije koje razvijaju tako po državu i narod štetnu akciju. Ako se uvaži da ste Vi, Gospodine Predsedniče Ministarskog saveta, ujedno i predsednik Jugoslovenske nacionalne stranke i pošto je u tač. 3 istih zaključaka naglašeno da su usvojeni u potpunosti pogledi Vaši kao predsednika stranke na takve akcije, onda se opravdano od Vas očekuje da date javno obaveštenje narodu, koje nacionalne organizacije optužuje Jugoslovenska nacionalna stranka i neka navede konkretne slučajeve, kada su te akcije prekoračile okvire zakonskih propisa kao i sve dužne obzire i koje su to metode borbe unosili u narodne mase na štetu pozitivnog javnog rada, rušeći demagoškim krilaticama danas tako potrebnu narodnu solidarnost i društvenu harmoniju. Ove ovako općenite optužbe uperene protivu sviju patriotskih organizacija u našoj zemlji opravdano uzrujavaju članove svih nacionalnih udruženja i sve prave patriote ove zemlje i traže hitno objašnjenje. Ako se misli na pojedine organizacije, neka se te organizacije označe tačnim imenom i neka se navedu tačno razlozi i dela na temelju čega su stvorene optužbe. Dobre ova insinuacija, nabačena generalno i paušalno na tolike naše patriotske i rodoljubive organizacije, daje mnogo razloga za ogorčenje protiv takvog postupka Jugoslovenske nacionalne stranke. Stranka neka otvoreno istupi i neka otvoreno naznači protivnika na koga napada, a ne da ovakom kukavičkim napadom paušalno sve patriotske i rodoljubive organizacije teškim uvredama i klevetama. Treba da se znade da li se taj komunike Jugoslovenske nacionalne stranke odnosi na Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije, Narodnu odbranu, Udruženje rezervnih oficira

i ratnika, Udruženje invalida, Udruženje četnika, Udruženje dobrovoljaca, Jugoslovensku nacionalnu omladinu „Karađorđe“, Jadransku stražu, Aero-klub, Udruženje bojovnika, Jugoslovensku akciju, Jugoslovensku nacionalnu radničku organizaciju i mnoge druge, jer narod mora da zna zašto se optužuju tako generalno i paušalno patriotska i nacionalna udruženja bez tačne oznake imena organizacija i bez ikakvih dokazanih činjenica, kada se znade da u raznim patriotskim organizacijama naše zemlje stoje tolike hiljade tako zaslužnih narodnih ljudi koji su svojim patriotskim radom zadužili narod i otadžbinu.

Iz ovih razloga molim da mi izvolite u Narodnoj skupštini usmeno odgovoriti:

1) Je li Vam poznat komunike Jugoslovenske nacionalne stranke od 22-VI-1934 Kluba narodnih poslanika i senatora u kome se optužuju patriotske organizacije radi nezakonitog, protivunarodnog rada, te je li priznate taj komunike za svoj?

2) Jeste li voljni dati punu zadovoljstvinu svim nacionalnim patriotskim udruženjima, jer je taj komunike optužba protiv svima patriotskim udruženjima generalno i paušalno, te navesti opravdane razloge uz oznaku onih patriotskih organizacija na koje se odnosi teška optužba Jugoslovenske nacionalne stranke?

3) Zašto se Jugoslovenska nacionalna stranka oborila na rodoljubive i patriotske organizacije koje se s pravom bore za prečišćavanje nezdravih prilika u zemlji, a zašto ne preduzima zakonske mere, ako u kom slučaju postoji kršenje zakona?

4) Jeste li voljni izneti tačno one patriotske organizacije na koje se odnosi ova optužba Jugoslovenske nacionalne stranke uz oznaku dokaza i razloga za tu optužbu i čime pravdate što Kraljevska vlada trpi takove akcije, koje nisu u okviru zakonskih propisa i koje su često prekoračile sve dužne obzire, unoseći metodama svoje borbe u narodne mase nepoverenje u pozitivni javni rad i rušeći demagoškim krilaticama danas tako potrebnu narodnu solidarnost i društvenu harmoniju?

Izvolite, Gospodine Predsedniče Ministarskog saveta, primiti uverenje moga poštovanja.

Beograd, 22 juna 1934 god.

Predsednik
Kluba narodnih poslanika
Jugoslovenske narodne stranke
Dr. Milan Metikoš, s. r.
narodni poslanik

INTERPELACIJA

Dr. Milana Metikoša, narodnog poslanika, na Ministra poljoprivrede o naknadi štete seljacima od ribarskih društava sreza Daruvar, Grubišno polje i Garešnica

Gospodine Ministre,

Na području srezova Grubišno polje, Daruvar i Garešnica nalaze se veliki ribnjaci na ogromnim površinama zemljišta. Ti ribnjaci radi ustajale vode stvaraju jedno teško močvarno zemljište, prouzrokujući velike količine nezdravih komaraca, što izaziva teške bolesti na stoci po svim okolnim selima a isto tako i uzrokuje razne bolesti, većinom malariju, po istim selima, radi čega je žiteljstvo mnogo uzbuđeno jer im se sa nikoje strane ne daje nikakova ošteta. Do godine

1912 morali su vlasnici ribnjaka stalno plaćati godišnju oštetu seljacima sviju okolnih sela a od toga vremena plaćanje te oštete je potpuno zapelo, jer su se vlasnici ribnjaka upustili u parnice sa žiteljstvom i taj je proces trajao do god. 1927 nakon čega su ipak seljaci dobili oštetu za godinu 1912 a kasnije se narodu ništa ne plaća u ime oštete. Nedavno je izašla stručna komisija na lice mesta po zahtevu oštećenih seljaka i ta komisija je preko hidrotehničkog stručnjaka i agronoma ustanovila veliku štetu seljaka, koji stradaju sa svojim zdravljem a njihova stoka se uništava, jer se pogoduju

vlasnici ribnjaka, dok sirotinja stradava. Ali već 10 mjeseci čeka taj predmet na rešenje sreskog načelnika u Grubišnom polju premda ima zakonsku podlogu da donese rešenje u korist seljačkog naroda jer je o tom pitanju pravomoćna odluka ranije županijske oblasti požeške iz god. 1912 stvar već rešila u korist naroda.

Radi toga molim Vas, Gospodine Ministre, da mi usmeno u Narodnoj skupštini odgovorite:

1) Je li Vam poznato da vlasnici ribnjaka na području srezova Grubišno polje, Daruvar i Garešnica nanose veliku štetu žiteljstvu i njihovoj stoci a da od 1912 ne primaju nikakove otštete, premda postoji pravomoćna odluka bivše županijske oblasti u Požegi, jer sadanji sreski poglavar ne rešava u Grubišnom polju žalbe naroda i zahtjeve seljaka, premda već 10 mjeseci ima izrađeno mišljenje stručne komisije?

2) Što kanite odrediti da se preko izaslanika Vašeg Ministarstva ustanovi faktična šteta seljaka iz okolice

ribnjaka a nakon toga da se požuri postupak za dosuđenje oštete svim seljacima koji na štetu imaju pravo na teret vlasnika ribnjaka.

3) Što kanite odrediti da se zemljište dano za ribnjake, koji su narodu samo od štete, u koliko ima osnova i narodne potrebe stavi pod udar agrarne reforme, kako bi seljaci potrebni zemlje došli do zemljišta koje bi obrađivali za korist svoju i svoje porodice, jer su u pitanju na hiljade hektara zemljišta koje bi se moglo pretvoriti u plodno tlo korisno za ishranu naroda i za ostalu seljačku proizvodnju?

Izvolite, Gospodine Ministre, primiti uverenje o mom osobitom poštovanju.

Glina, 1-VI-1934.

Dr. Milan Metikoš, s. r.
narodni poslanik

